

De Klapbus

Praktijkvoorbeeld van geïntegreerd, vindplaatsgericht en proactief werken naar moeilijk bereikbare en kwetsbare doelgroepen

Een klapke over 't weer

De Stad Halen heeft een warmteplan uitgewerkt met een aantal concrete acties bij de start van de waakzaamheidsfase en in de waarschuwingfase. Zo informeert de stad al haar inwoners via BE-Alert, de Halen-app, meldingen op alle digitale infoschermen, de website van Stad Halen en Facebook. Daarnaast stelt ze leidingwater ter beschikking in alle openbare gebouwen.

Voor moeilijk bereikbare doelgroepen doet de Stad Halen een beroep op de Klapbus van het lokale dienstencentrum De Klapstoel. Dit busje rijdt in de winter en de zomer op vaste dagen naar wijken waar veel kwetsbare doelgroepen wonen. Voor elke rit doet de Klapbus een bepaalde wijk in een deelgemeente aan. Het is nog een jong initiatief, maar stilaan bereikt de Klapbus steeds meer mensen.

Uit een rondvraag blijkt dat mensen zich vooral zorgen maken rond sociale contacten en mobiliteit. Daaruit groeide het idee voor de Klapbus, een bus waarin mensen een 'klapke' kunnen doen. De bus is tegelijk ook een instrument voor het dienstencentrum De Klapstoel om zijn voelsprietten te verlengen tot in wijken waar minder mobiele oudere mensen wonen.

Een groep van veertien enthousiaste vrijwilligers zet zijn schouders onder de Klapbus. Ze hebben drie dagen opleiding gevolgd om iedereen zo goed mogelijk te ondersteunen met de voorzieningen waarmee de Klapbus uitgerust is: een bibkoffer met uitleenbare (grootletter)boeken, de mogelijkheid om medische voorschriften aan de apotheker te bezorgen, of om allerlei klusjes-, hulp- en poetsdiensten of documenten van de burgerlijke stand aan te vragen, enzovoort.

De Klapbus vormt zo een ideaal en laagdrempelig instrument om vanaf de start van de waakzaamheidsfase van de campagne Warme Dagen oudere sociaal geïsoleerde buurtbewoners te bereiken en hen te sensibiliseren zich voor te bereiden voor de gevolgen van warmte. Bij een warmtewaarschuwing op warme wagen neemt de Klapbus extra drinkwater mee op zijn ronde. De buurtbewoners krijgen dan ook de raad om voldoende te drinken en zich goed in te smeren, en tips om verkoeling te zoeken of het huis koel te houden. Kunnen de buurtbewoners zich thuis onvoldoende verkoelen of kunnen ze zich niet verplaatsen? Dan kan de Minder Mobielen Centrale (of de Klapbus) mensen naar het lokale dienstencentrum brengen. Het dienstencentrum beschikt ook over een boodschappendienst waarop ouderen die geïsoleerd raken door warmte een beroep kunnen doen.

Vanaf volgende zomer wil de Klapbus ook ijsjes uitdelen en met een smeerploeg zonnecrème smeren.

Twee vliegen in één klap

Door acties uit het warmteactieplan te integreren in de werking van het dienstencentrum en dankzij het al bestaande project van de Klapbus, kan de Stad Halen op een laagdrempelige en snelle manier mensen bereiken die anders moeilijk het huis uit raken. De Klapbus rijdt sowieso op vaste dagen rond en de vrijwilligers, de buurtgezellen, kennen de buurt.

Het dienstencentrum werkt al enkele jaren met buurtgezellen en biedt op die manier een vorm van buurtgerichte zorg om ouderen kwaliteitsvol te laten wonen in hun vertrouwde buurt. Wie een buurman of buurvrouw in de buurt en handje wil toesteken kan buurtgezel worden. Deze vrijwilligers krijgen een opleiding over zorg- en hulpmogelijkheden en leren signalen opvangen over de leefsituatie

van senioren. Daarna bezoeken ze ouderen aan huis om hen te informeren en eventuele zorgvragen op te vangen: bijvoorbeeld boodschappen meebrengen van de supermarkt, de brievenbus leegmaken of 's morgens de rolluiken ophalen. Zo ontstaan sociale netwerkjes in de directe omgeving. Iemand die even binnenloopt voor een babbel bij een kop koffie. Deze inzet van buurtgezellen wordt ondersteund en gecoördineerd door een zorgcoördinator die oplossingen zoekt voor zorgvragen in de vertrouwde omgeving.

De vrijwilligers zijn vertrouwde gezichten, waardoor de drempel verlaagt. Zij weten waar de meest kwetsbare bewoners wonen en kunnen een extra oogje in het zeil houden op warme dagen. Vindplaatsgericht werken maakt het mogelijk om proactieve interventies op te zetten. Dat is vooral interessant als mensen om fysieke of emotionele redenen er niet in slagen om zelf de eerste stap naar ondersteuning te zetten. Door specifieke diensten en voorzieningen dicht bij huis te verdelen op vaste stopplaatsen in wijken, creëer je meer zelfredzaamheid.

Het inspelen op ontmoeting tussen bewoners zorgt voor een intensere verbondenheid tussen bewoners onderling, waardoor het 'zorg dragen voor anderen' extra in de verf wordt gezet.

In het kort

Randvoorwaarden

- Korte vorming voor vrijwilligers rond de campagne Warme Dagen en adviezen
- Basiskennis van de sociale kaart
- Uitrusten Klapbus met Warme Dagen-materiaal, drankvoorziening en ijsjes
- Coördinatie om vrijwilligers te begeleiden, ondersteunen en coachen
- ...

Meerwaarde

- Relatief lage kost door de actie in te passen in een bestaand initiatief
- Laagdrempelig: proactief en vindplaatsgericht
- Werken aan zelfredzaamheid van alleenstaande en oudere buurtbewoners
- Signaalfunctie: doorverwijzen naar professionele hulp indien nodig
- ...

Valkuilen

- Wijken waar de Klapbus niet komt, zouden kunnen achterblijven. Dat mag niet gebeuren.
- Sociaal geïsoleerden die contact mijden, zullen moeilijker bereikt kunnen worden. Daarvoor is professionele hulp aangewezen.
- De communicatie kan moeizaam verlopen. Daarop moet ingespeeld worden met vaardigheden zoals gesprekstechnieken.
- Op termijn kan het aanbod van bepaalde voorzieningen afhankelijkheid creëren.
- ...

Meer info:

<http://www.deklapstoel.be/bus.html>

<http://www.rimo.be/project/buurtgezellen>